Csütörtök
1944. március 30 XX. évf. 72. sz.
Ára 16 fillér
Havonta 4.30 P. negyedévre 12.40 P

DÉLMAGYARORSZÁG

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

A németek teljes elhárító győzelme a Dnyeper és Csauszi közti csatában

Nagy elhárító csata tombol Proszkurov és Csernovic térségében — Magyar csapatok is résztvettek a harcokban — Heves nappali légiharcok Németország felett — Helyi harcok Olaszországban

Jelentések Sztalin sulyos megbetegedéséről

Berlin, március 29. A német véderő főparancsnoksága közli:

— **A Bug ukrajnai alsó folyásánál** ismét meghiusultak a Szovjet erősebb támadásai és átkelési kisérletei. Tüzérségünk több ágyukkal és gyalogsággal megrakott kompot elpusztitott, sok foglyot és nagy zsákmányt ejtett. A Bug keleti partján fekvő Nikolajev városát az összes hadifontosságu üzemeknek hetek óta tartó pusztitása után parancs szerint kiüritettük. A Bug és Pruth között német és román csapatok részben ellentámadássokkal, erős orosz támadásokat vertek vissza.

— **Proszkurovtól délre**, Csernovicztól északra és a Dnyeszter felső folyásánál csapataink magyar kötelékekkel együtt továbbra is váltakozó támadó és elhárító harcokat vivnak. **Tarnopol védői** páncélosoktól és alacsonyan támadó repülőgépektől támogatott ellenséges támadásokat vertek vissza. **Bródinál** is elháritottuk ködvetők hathatós támogatásával a Szovjetnek összes támadását. Páncélos kötelékeink egyike merész előretöréssel erősebb ellenséges harccsoportokat vert szét. A szovjet csapatok tegnap is sikertelenül támadták **Kovel** városát. A várostól északra csapataink megtörték az ellenség szivós ellenállását és kelet és délkelet irányában tovább folytatták előrenyomulásukat.

— **A Dnyeper és Csauszi között**, valamint Vitebsztől délkeletre a bolsevisták ujonnan harcba vetett erőkkel, igen sok páncélos és csatarepülő támogatásával sulyos támadásokat kiséreltek meg. Bátor gránátosaink és páncélgránátosaink kiválóan együttműködve tüzérségünkkel, rohamlövegeinkkel és csatarepülőgépeinkkel meghiusitották az ellenségnek valamennyi áttörési kisérletét és ismét sulyos veszteségeket okoztak a támadóknak emberben és hadianyagban egyaránt.

— **Osztrovtól délkeletre** és a narvai arcvonalon német csapatok és lett SS önkéntes kötelékek kemény harcokban szintén visszavertek az ellenség heves támadásait.

— **A haditengerészet őrnaszádjai** a Finn-öböl felett lelőttek három szovjet bombázót.

— **Olaszországban** különösebb harci események nélkül telt el a nap. Egy erős német harci repülőgépkötelék március 28-án az esti órákban ismét támadást intézett az ellenségnek Lissa szigetén levő támaszpontja ellen. A támadás következtében a kikötő területén és a védelmi berendezésekben sulyos károk keletkeztek.

— **A német haditengerészet** kisebb egységei a Génuai-öbölben visszavertek brit gyorsnaszádok több támadását és egy ellenséges naszádot oly sulyosan megrongáltak, hogy elvesztésével számolni lehet.

— **Német és olasz vadászok** Északolaszország felett lelőttek 12 északamerikai repülőgépet.

— **A szerdára virradó éjszakán** a hollandiai vizeken és a nyugatfrancia partok előtt német biztositó harci erők eredményesen elhárító harcai során két brit gyorsnaszádot elsüllyesztettek, egy harmadikat pedig oly sulyosan megrongáltak, hogy minden valószinüség szerint elsüllyedt.

— **A megszállott nyugati területek felett** légvédelmi tüzérségünk kedden hét ellenséges repülőgépet pusztitott el. A belgium—északfranciaországi légvédelmi körzet tüzérségének kötelékei több mint ezer ellenséges gép elpusztitásával különösen kitüntették magukat. (MTI)

A Dnyeper és Csauszi közti csata a németek teljes elhárító győzelmével végződött

Berlin, március 29. Az Interinf jelenti a keleti arcvonal északi és középső szakaszáról:

Koveltől **északra** a német hadseregcsoport keleti irányban folytatta támadásait és a bolsevistáktól ujból több községet vett el. A bolsevisták a **Dnyeper és Csauszi közti arcvonalon** nagy erőket vontak össze, mert döntő áttörést reméltek kikényszeriteni. Az esti szürkületig tartó küzdelmek a német fegyverek teljes elhárító győzelmével végződtek. 41 szovjet páncélost megsemmisitettek, egyetlen német harckötelék szakaszán több mint 3000 halott bolsevistát számoltak össze. **Vitebsztől délkeletre** is megismételték a szovjet csapatok áttörésre irányuló erőfeszitéseiket, de az egész vonalon véresen visszaverték őket. **Osztrovtól délkeletre** és **Narvánál** visszavetettek több szovjet támadást. (MTI)

Elkeseredett elhárító harcok tombolnak Csernovic és Proszkurov között

Berlin, március 29. Az Interinf jelenti a keleti arcvonal déli szakaszáról:

A Bug torkolat vidékénél és alsó folyásánál a kemény elhárító harcok kedden naphosszat tartottak. A bolsevisták több támadást intéztek főképp a nikolajevi hidfőben levő német állások ellen, felismerve, hogy a német hadvezetőség elhatározta arcvonalának hátrábbvitelét. A német fedező erők a végsőkig elszántsággal meggátolták a Szovjet minden zavaró kisérletét, ugyhogy **Nikolajev** városának kiüritése minden hadifontosságu berendezés elpusztitása után surlódás nélkül megtörténhetett. A bolsevisták csak az előző napok harcaiban nagymértékben elpusztult város üres romjait találták. **A Balta és Csauszi közt** elterülő harctéren a szovjet nyomás változatlan erejü maradt. **A német kötelékeknek mindenütt sikerült kiharcolni utjukat összeköttetéseik felé.** Különösen elkeseredetten tomboltak az elhárító harcok **Csernovicnál és Proszkurovtól délre.** A német biztositó alakulatok számszerüleg fölényben levő szovjet kötelékekkel szemben álltak ellent. A bolsevisták ismételten megkisérelték, hogy **Csernovic** és **Tarnopol** városokat bevegyék, e kisérleteik azonban összeomlottak. **Bródi térségében** egy páncélos német köteléknek sikerült szabaddá tenni egy fontos utánpótló vonalat, ennek során megsemmisitett 17 szovjet páncélost. **Kovel** erőd legénysége is eredményesen tartotta magát a bolsevisták támadásaival szemben. (MTI)

Proszkurovtól délre magyar csapatok is beavatkoztak

Berlin, március 29. A keleti harctéren lényegileg csak Nikolajevnél történt változás, ahol a német hidfőnek az volt a rendeltetése, hogy a Bug tulsó partján maradt hadianyag átszállitását biztositsa. Miután ez már megtörtént, német részről nem tartották szükségesnek a hidfő megtartásával járó további áldozatok vállalását. A keleti harctér déli szakaszának többi részén mindenütt heves elhárító harcok folynak, amelyekbe Proszkurovtól délre magyar csapatok is beavatkoztak.

Illetékes német katonai helyen kijelentették, hogy itt olyan magyar csapatokról van szó, amelyek már eddig is ebben a térségben állomásoztak. A keleti arcvonal középső és északi szakaszán minden szovjet erőfeszités kudarcba fulladt.

A délolaszországi hadszintér érdekessége, mint német katonai körökben megjegyzik, az, hogy a szövetségesek a déli arcvonalról csapatokat vonnak el az anzió—nettunói hidfő megerősitésére. Ebből német részről arra következtetnek, hogy a szövetségesek ezt a harcteret elsőrendü fronttá akarják átalakitani és ilyen módon igyekeznek a megmerevedett harci helyzetet ismét mozgásba hozni. A cassinói arcvonalnak ebben az esetben az lenne a feladata, hogy német erőket kössön le. A német főparancsnokság természetesen gondos figyelemmel kiséri az esetleg ezzel kapcsolatos csapateltolásokat és a kellő pillanatban nem fog késni a megfelelő válasszal. Ami a légiháborut illeti, Angliában rossz időjárás uralkodik s ezért csak a délolaszországi angolszász légihaderő fejtett ki tevékenységet. (MTI)

Hallensleben az olasz harctér helyzetéről

Berlin, március 29. A Német TI katonai levelezője a Hallensleben megállapitja, hogy az olasz hadszintéren Cassinónál az angol-amerikai áttörési kisérletek csődje után a harccselekmények uj fordulópontho érkeztek. A haditudósító szerint az angol és amerikai részről most áthelyezték harcbanedzett kötelékeiket a délolaszországi arcvonalról a nettunó—anzióí hidfőhöz. Ezen hidfőállásnak csapatokkal és hadianyaggal való feltöltése világos bizonyságul szolgál arra, hogy a szövetségesek az eddig elszigetelt hidfőállást elsőszámu hadszintérré akarják átalakitani. A birodalmi főváros katonai köreiben azzal számolnak, hogy ebből a hidfőállásból kiindulva az ellenség gondosan előkészitett áttörést fog megkisérleni, kelet felé és egyuttal Róma irányába. Ezt a kisérletet mindenek előtt megint csak nagyszámu nehéztüzérséggel, páncélosokkal, valamint számbeli tulsulyban levő légikötelékek hajtják majd végre. Egész bizonyosra vehető, hogy a szövetségesek ezt a legközelebbi napokban már várható vállalkozást a déli arcvonalon nagyarányu elterelő jellegü és lekötő harcokkal fogják támogatni. Az elmult hónapok hadi tapasztalata szerint a szövetségesek a csatlós népeik az elszigetelt hidfőtől kiindulva ujabb áttörési kisérleteik az olaszországi német haderő gondosan előkészitetett ellenállásába fog ütközni. (NTI)

Helyi harcok az olasz fronton

Berlin, március 29. Az Interinf jelenti az olaszországi harcokról: Az olaszországi hadszintéren tegnap sem volt érdemleges harccselekmény. A német messzehordó ütegek Nettunó és Anzió térségében sikeresen lőtték a kirakodási helyeket, egy nagy üzemanyagraktár lángba borult, több lőszerraktár is elpusztult. A déli arcvonalon tovább tart Cassino térségében a páncélos kötelékek és egyéb nehézfegyverek bevetése. (MTI)

Német tengeri győzelem Dieppenél

Berlin, március 29. A szerdára virradó éjszaka éjféli után Dieppénél eredményes tengeri ütközetre került sor német biztosító járművek és 8—9 brit gyorsnaszád között. A német biztosító járművek ennek során elsüllyesztettek egy tűzérségi gyorsnaszádot és egy torpedó gyorsnaszádot, ezenkívül egy harmadik naszádon olyan sok és súlyos találatot értek el, hogy a hajó elsüllyedésével számolni lehet. Minthogy az ütközet igen kis távolságból zajlott le, valamennyi ellenséges hajót találatok értek. A hajók legénysége érzékeny veszteségeket szenvedett. A német hajók tervszerűen végrehajtották feladatukat és a reggeli szürkületben teljes számban, mindössze néhány fűnyi veszteséggel visszatértek támaszpontjukra. (MTI)

Heves nappali légiharcok Németország felett

Berlin, március 29. Mint a brit hírszolgálat értesül, azokat az északamerikai bombázó kötelékeket, amelyek szerdán a délelőtti órákban a német birodalom középső részeire berepültek, még eltávozóban is szorongatták a német légvédelmi erők. Az időjárás itt kétségtelenül nehézségeket okozott a védőknek, mert az elszálló bombázó kötelékek, éppúgy mint vadászvédelmük gyakran megkisérelték, hogy a német vadászok támadása elől a helyenkint magasba felnyuló felhőrétegekbe meneküljenek és ott eltűnjenek. A német légvédelem harci támaszpontjaira most futnak be a heves légicsatákról az első jelentések, amelyek repülőgépek lelövéséről is szólnak. (MTI)

Kellemetlen kérdések sorozatát intézték Edenhez

Amszterdam, március 29. Az angol hírszolgálat jelentése szerint Eden külügyminisztert az angol alsóházban szerdán több képviselő felszólította, hogy nyilatkozzék az angol külpolitika néhány időszerű kérdéséről. Portugália wolframszállításairól Eden az egyik munkáspárti képviselő kérdéseire válaszolva kijelentette, ebben az ügyben még nem értek véget a tárgyalások a portugál kormánnyal, azért nincs abban a helyzetben, hogy már ma nyilatkozzék az ügyről. A portugál kormánnyal egészen világosan közölték, hogy milyen nagy jelentőséget tulajdonít az angol kormány ennek a kérdésnek.

Egy munkáspárti képviselőnek arra a kérdésére, vajjon Benes jobban értesült-e a szovjet politika tekintetében mint Eden külügyminiszter, Eden a következőket válaszolta: Én csak azzal foglalkozom, amit a szovjet kormány kijelentett és nem olyan nyilatkozatokkal, amelyeket bárki, legyen az bármilyen jelentős személyiség, tett. Az angol külügyminiszter hangoztatta továbbá, hogy az angol kormány állandó érintkezésben van a szovjet kormánnyal.

Egy másik kérdésre Eden kijelentette, már világosan kifejezésre juttatták, hogy az angol kormány európai megállapodást tervez Európának befolyási körzetekre való felosztása tárgyában. Eden nyilatkozott az alsóházban a Szovjetunió és Finnország közti tárgyalásokról. A szovjet kormánynak Finnország elé terjesztett javaslatai tárgyában megkérdezék az angol kormányt — mondotta Eden — és a kormány az ügy egész fejlődése alatt szoros érintkezésben állt a szovjet kormánnyal. (MTI)

Hírek Sztalin súlyos megbetegedéséről

Berlin, március 29. Stockholmi nemzetközi sajtóköröket származó értesülések szerint nem alaptalanok a Sztalin komoly megbetegedéséről egy idő óta Stockholmban elterjedt híresztelések, amelyeket eddig nem erősítettek meg. A svéd főváros nemzetközi sajtóköreiből eredő értesülések szerint Sztalin február végén vagy március elején szokásos éjszakai munkája közben eszméletét vesztette és szolgálatban levő titkára ijedelmére munkaasztala mellett összeroskadt.

A nyomban odahivott orvosok megállapították, hogy ez a túlhajtott munkának volt a következménye, Sztalin csak napok múlva heverte ki ezt a rohamot, amely valószínűleg könnyebb természetű szélütés lehetett, minthogy Sztalin eleinte, hír szerint beszélni sem tudott. A nyomban összehivott politbüró ülése kezdetben csaknem páni hangulatban folyt, míg végre Leningrádból megérkezett Zsdanov és elhatározták, hogy az egész ügyet elhallgatják és Sztalin, mint a vörös hadsereg főparancsnoka mellé helyettest neveznek ki. Ez lenne az értelme Zsukov kinevezésének. Hír szerint különösen Molotov és Kaganovics volt nagyon felindult.

A politbüróban erős személyiségnek mutatkozott Zsdanov és a nála fiatalabb Scserbakov. Amikor Sztalin felgyógyult, orvosai sürgősen tanácsolták, hogy többhónapi szabadságot vegyen. Ezt a javaslatukat azonban a mostani helyzetre való utalással visszautasította. Sztalin, hír szerint, kijelentette Vorosilov előtt, hogy tekintettel egészségi állapotára, különösen pedig orvosainak arra a figyelmeztetésére, hogy hasonló esetek megismétlődhetnek, a legnagyobb fontosságot tulajdonítja a vörös hadsereg előrehaladása legfokozottabb ütemének.

Ezzel kapcsolatban úgy tudják, hogy a Kreml a vörös hadsereg veszteségeire és az igy támadt emberhiányra való tekintettel, mindenekelőtt hozzá szeretne férni a balkáni embertartalékokhoz, mind katonai, mind ipari és mezőgazdasági munkafeladatok tekintetében. Ezzel összefüggésben utalnak a Szovjetunióhoz a földközitengeri térségen (Délolaszországban, Északafrikában) megindított munkásmozgalmára.

Nemzetközi sajtóköröknek ezek az értesülései hír szerint londoni szovjet körökből jutottak Stockholmba. Ezek a londoni szovjet körök állandó személyes kapcsolatban állanak a Kremllel. Stockholmban természetesen lehetetlen ellenőrizni e hírek valóságát. (MTI)

1 liter Szeged-vidéki kitünő asztali bor 6 pengő
kihordásra nagyobb vételnél árengedmény
Sándor Béla italáruüzletében a Főpostánál

A minisztertanács letárgyalta a zsidókérdés megoldásával kapcsolatos rendelkezéseket

Budapest, március 29. A kormány tagjai Sztójay Döme elnöklésével szerdán délelőtt 11 órakor minisztertanácsot tartottak, amely rövid megszakitással egész napon át folyt és este 10 órakor ért véget. A minisztertanács elhatározta, hogy a közeli napokban kormánynyilatkozatban ad tájékoztatást a kormány programjáról, majd az illetékes tárcaminiszterek előadásában letárgyalta a zsidókérdés megoldásával kapcsolatos rendeleteket, ezek pár napon belül megjelennek, a továbbiakban pedig időszerű kormányzati kérdésekkel foglalkozott. (MTI)

RÖVID HIREK

Istanbulból jelentik: Menemendzsoglu török külügyminiszter a köztársasági párt választmányi ülésén beszámolt a külpolitikai helyzetről és Törökország állásfoglalásáról. Nyilatkozatában elsősorban a legutóbbi három hét eseményeivel foglalkozott. Az ankarai rádió közlése szerint a miniszter több kérdésre megnyugtató választ adott. (Német TI)

Budapestről jelentik: A Magyar Tüzharcos Szövetség országos elnöksége legutóbbi elnöki értekezletén a szövetség alapszabályai értelmében dr. Ullein-Reviczky Antalt, aki 1943 szeptember 16-án Stockholmba való távozásakor lemondott a szövetség társelnöki tisztségéről és akit a m. kir. kormány magyar állampolgárságától megfosztott, a Tüzharcos Szövetség tagjai sorából kizárta. (MTI)

Brüsszelből jelentik: A Nyugatflandriában fekvő történelmi nevezetességü Cortrijk város ellen vasárnap este súlyos támadást intéztek az angol-amerikai bombázók. A sok repesz- és gyujtóbomba majdnem minden városrészben tetemes károkat okozott és nagy veszteséget követelt a polgári lakosság körében. A Soir jelentése szerint a halottak száma már több, mint 200. Egy zárdában 9 apáca vesztette életét. Sok középület, kórház és aggok menhelye pusztult el, vagy rongálódott meg súlyosan. A történelmi nevezetességü nagy piacteret bombatölcsérek dulták fel. A középkorból származó városháza szintén megsérült. (Német TI)

Vichyből jelentik: A lyoni haditörvényszék elé 11 merénylőt állitottak, akik sok gyilkosságot, szabotázscselekményt és más bűntetteket követtek el. Kilencet halálra ítéltek közülük. (Német TI)

Budapestről jelentik: A román kormánnyal létrejött megegyezés alapján április 1-től 1944 november 30-ig tartó érvénnyel életbe lép a magyar—román kisebb határszéli forgalomra vonatkozó megállapodás, amely az előző évi megállapodáshoz hasonlóan lehetővé teszi a kettős birtokosoknak a határkerületekben az átellenes zónában fekvő földjeik megmüvelése céljából való átjárást. (MTI)

Helsinkiből jelentik: Szabó György eddigi helsinki magyar követnek saját elhatározásából történt lemondásával kapcsolatban a finn sajtó rámutat arra, hogy ez a lépés tisztán csak a követ személyét érinti, a követséget azonban nem, amely ettől függetlenül továbbra is fennáll. (MTI)

Genfből jelentik: A francia lapok jelentései szerint a degaullisták ujabb eljárások lefolytatását tervezik, elsősorban rögtönbiráskodási eljárást inditanak az afrikai Fallange husz tagja ellen. (MTI)

Amszterdamból jelentik: Az angol hírszolgálat algiri jelentése Pierre Christofini 40 éves ezredest a vichyi kormányhoz hű katonatisztet halálra ítélték. (Német TI)

Helsinkiből jelentik: A helsinki magyar diplomáciai képviseletnek a finn külügyminisztériumhoz intézett közlése szerint a helsinki magyar követség folyó ügyeinek ellátásával Falta Ernő követségi titkárt bizták meg ügyvivői minőségben azonnali hatállyal. Ezzel Szabó György helsinki magyar követ önkéntes távozása után a helsinki magyar követség tevékenysége megszakitás nélkül tovább folyik. (MTI)

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Rendelet a belföldi telefonforgalom korlátozásáról

Budapest, március 29. A Budapesti Közlöny csütörtöki száma közli a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendeletét a belföldi távolsági távbeszélő forgalom korlátozásáról. A rendelet az azonnali és igen sürgős távolsági magánbeszélgetések forgalmát belföldi viszonylatban felfüggeszti. A belföldi forgalomban a közönséges állami beszélgetések kapcsolása, a sürgős hirlap- és magánbeszélgetéseket megelőző sorrendben történik. (MTI)

Belügyminiszteri kinevezések a szegedi városházánál

Budapest, március 29. A m. kir. belügyminiszter Szeged városához dr. Szilágyi Jenő elsőosztályu adótiszt, szegedi lakost adóhivatali ellenőrré, Koch János, Lantos Árpád, Maróthy Gyula, Somos László, Szücs Károly és Kulinyi Benedek másodosztályu adótiszt, szegedi lakosokat elsőosztályu adótisztté, Véber Gyula, Kálmán Tamás, Zsótér József, Berténvi Tibor, Nagy Miklós és Gál József adóhivatali gyakornokok, Vajnai Sándor városi végrehajtó, Szabó Mária városi kezelő, Madarász László, Czérnay Károly és Sárospataki László városi alkalmazott szegedi lakosokat másodosztályu adótisztté, Bózsó Imre elsőosztályu pénztári tiszt szegedi lakost pénztári ellenőrré és Szücs József másodosztályu adótiszt szegedi lakost elsőosztályu pénztári tisztté kinevezte. (MTI)

Megbizható, komoly, tisztességes, jóravaló fiut
kifutónak felvesz
a SZÉCHENYI MOZI
Jelentkezni d. e. 11—12-ig, d. u. 4—5-ig.

Otto von Heydebreck jelentése a magyarországi események berlini megitéléséről

Berlin, március 29. A Pest irja: A Magyarországon beállott belpolitikai változással kapcsolatban különösen itteni külföldi megfigyelő körök érdeklődését a háborus helyzettel szemben a legnagyobb mértékben felkeltette a Németország és Magyarország közötti viszony alakulása. A berlini sajtó ugyan legnagyobb részt csak a magyar sajtó közléseit adja vissza, de ebben is különösen éles birálatot gyakorol azokra a »nem nagyszámu rétegekre«, amelyek a most bekövetkezett német kezdeményezés előtt kétségtelen befolyást gyakoroltak a magyar közvéleményre és magatartásra.

Nyilvánvaló megelégedéssel és helyesléssel vesznek tudomást a zsidók elleni intézkedésekről, valamint arról, hogy a budapesti sajtó is teljes mértékben helyesli s ezt a lapokból vett idézetekkel illusztrálják.

Egyébként a berlini sajtó tudósitásai általában a kiadott hivatalos közlések visszaadására szoritkoznak. Igy közlik az uj kormányalakitásról szóló hiradásokat, de a hozzáfüzött magyarázatok nem mennek tul azon a vonalon, amelyet a Wilhelmstrasse illetékes köreinek tartózkodó magatartása mutat.

Természetesen a változást a háborus helyzet fejleményeivel is kapcsolatba hozzák és utalnak a Wilhelmstrassenak arra a megállapitására, hogy hogy az uj fejlemények nemcsak hangsulyozni, hanem biztositani is kivánják azt a helyzetet, amely szerint Magyarország a birodalomnak és a hármas paktumnak szövetségese, ugy katonai, mint gazdasági tekintetben az eddiginél is erősebben kiván résztvenni a háborus erőfeszitésekben, jobban és másképpen, mint ez a Kállay-kormány alatt történt.

Amilyen éles kritikával emlékeznek meg a volt miniszterelnökről, éppen olyan bizalomteljesen foglalnak állást az uj kormány irányában. Ennek tagjait, elsősorban a miniszterelnököt, Rátz Jenő, Csatay Lajos és Antal István miniszereket egyenesen mint a Gömbös-program örököseit és megvalósitóit jellemzik. Különösen bizalomteljes hangon emlékezik meg a Wilhelmstrasse ismételten a helyettes miniszterelnökről és a honvédelmi miniszterről. Ismételten visszatérnek azokra a fokozott háborus követelményekre, amelyeknek Magyarország és Németország helyzetében feltétlenül meg kell felelni, amellett pedig különösen a Gömbös-hagyatéknak két pontját hangsulyozzák különösen, amelyeket annakidején maga Gömbös is, a »tengelyfogalom« megalkotója is a legfontosabbak közé sorozott: a sorsközösség Magyarország és Németország között és a zsidók kikapcsolása. Különösen kiemelik azokat a határozott várakozásokat, hogy az uj magyar kormány ezekben a kérdésekben is meg fog felelni azoknak a kivánságoknak, amelyeket a magyar közélet velük szemben táplált.

Egyébként a Wilhelmstrasse illetékes körei egyáltalában nem mennek bele részletek tárgyalásába, sem a várható politikai, sem katonai fejlemények tekintetében. Az utóbbival kapcsolatban mindössze csak annyit emlitenek meg, hogy német csapatokat helyeztek el Magyarországon. Mindaz, ami ezen a téren történni fog, a Wilhelmsrtasse meggyőződése szerint csak logikus következtetése a kérdésnek mi forog kockán Európa számára. Itt Magyarország továbbra is teljesiteni fogja azt a hivatását, amelyet kelettel szemben mindenkor vállalt.

Ma iktatják be a csanádi püspöki székbe Hamvas Endre felszentelt püspököt

Az uj püspök szerdán este megérkezett Szegedre

(A Délmagyarország munkatársától) Ünnepet ül ma Szeged katolikus társadalma és valamennyi polgára. Ma iktatják be dr. Hamvas Endre felszentelt püspököt a csanád egyházmegye püspöki székébe. A beiktatási ünnepség a mai komoly időknek megfelelően külsőségmentesen, a lelkek ünnepeként fog lefolyni és csakis a beiktatásnak az egyházi törvényekben előirt jogérvényességéhez szükséges aktusokat végzik el.

András püspök szerdán délután fél 7 óra tájban megérkezett Szegedre. A város gépkocsit küldött az uj főpapért, az autón dr. Halász Pál kanonok, a Dóm plébánosa utazott a püspök elé, az ő kiséretében lépett egyházmegyéje földjére András püspök.

A beiktatási szertartás csütörtökön délelőtt 11 órakor kezdődik a püspöki palotában a székeskáptalan ülésével. A székeskáptalan ülésén dr. Hamvas Endre felolvassa kinevezéséről szóló pápai bullát. A székeskáptalan ülése után 12 órakor a püspök fogadja az egyházmegyei papságot, majd megkezdődik a küldöttségek tisztelgése.

Az uj püspök valószinüleg virágvasárnap mondja el első szónoklatát a fogadalmi templomban.

A fiatal hölgy és a kereskedő utja a lakáshivataltól az anyakönyvvezetőig

Házassággal végződött a lakáshivatalban kezdődő ismeretség — Sok Szegeden a lakásigénylő

(A Délmagyarország munkatársától) Szegeden — hasonlóan az ország többi városához — nagy méreteket ölt már a lakáshiány. A bérházan működik a lakásügyi hatóság, amelyet naponta tömegesen ostromolnak az igénylők, üres lakás kiutalását kérik. Főként egy szoba-konyhás lakásokban nagy a hiány, az igénylők nagyobbrésze ilyen lakások kiutalását kéri a lakáshivataltól.

Aki lakást igényel, annak a polgármesterhez cimzett kérvényt kell benyujtania a városházán. A kérvényben a folyamodó adatain kivül, fel kell tüntetni azt is, hogy mennyi a folyamodónak a havi keresete és ezidőszerint hol lakik, jelenlegi lakóhelyén hány személlyel lakik együtt? Fel kell tüntetni a kérvényben továbbá, hogy mióta lakik Szegeden a folyamodó és ha azelőtt nem lakott itt, miért költözött ide. Fel kell sorolni a folyamodóval együtt esetleg beköltözni kivánó személyeket, valamint azok keresetét is. Ha a felsoroltak között hadirokkant, hadiözvegy, vagy hadiárva van, azt külön fel kell emliteni a kérvényben, ugyancsak azt is, hogy a felsorolt személyek közül ki teljesit katonai szolgálatot.

Bőven kell indokolni a lakáskérést is a kérvényben.

Fel lehet tüntetnie a folyamodónak azt is, hogy milyen lakást kér és mennyi bért tudna fizetni, valamint kifejezheti azt a kivánságát is, hogy a város melyik részén szeretne lakáshoz jutni.

Nagymértékben elősegiti a lakáskiutalást az a körülmény, ha a kérvényező meg tud jelölni olyan lakást, amely esetleg igénybe vehető volna.

A lakásügyben benyujtott kérvényben a valóságnak megfelelő adatokat szabad csak beirni és a folyamodónak tudomásul kell vennie, hogy az adatokat igazolnia kell és a hamis adatok bejelentését a törvény szigoruan bünteti.

A lakásügyi hatóság a hozzá beérkezett kérelmeket aránylag rövid időn belül megpróbálja elintézni. Nap-nap után érkeznek be a kérelmek, az igényléseket azonban a lakáshivatal csupán kismértékben tudja kielégiteni, azon egyszerü oknál fogva, hogy a városban nincsen üresen álló lakás. A leggyorsabban azokat a kérelmeket tudja elintézni a lakáshivatal, amelyekben a folyamodó már meg is jelöli az igénybevehető lakást is.

A multkoriban

kedves esei

történt a lakáshivatalban. Egy kereskedő jelent meg ott lakásigénylés dolgában és amig az ügyével foglalkoztak egy fiatal hölgy kopogtatott be a hivatalba. A hölgy elmondotta, hogy a foglalkozása tisztviselő és a szomszéd városból helyezték át Szegedre. Keresett lakást mindenfelé, de nem talált.

— Most itt állok ismeretlenül ebben a nagy városban — panaszkodott a csinos tisztviselőnő. Nincs lakásom, azt sem tudom, hogy hol alszom az éjszaka. Arra kérem tekáshivatalt, hogyha már nincs lakás, legalább egy bútorozott szobát utaljon ki számomra valahol.

Albérleti, bútorozott szobák kiutalásával természetesen nem foglalkozik a lakásügyi hatóság, elég gondja van a főbérleti lakásokkal is. Ezért aztán a lakáshivatal vezetője udvariasan bár, de elutasitotta az aggodalmaskodó hölgyet.

A kereskedő, aki szintén lakás után futkosott, jószivü ember lehet, mert megsajnálta a hölgyet és felajánlotta szolgálatait, hogy szerez számára bútorozott szobát. Tüstént rendelkezésére is állt és együtt mentek el a lakáshivatalból.

Hogy a lakáskörut milyen eredménnyel járt arról nincsenek értesülések. Nemrég azonban ujra megjelent a szóbanforgó hölgy a lakáshivatalban és itt elmondotta, hogy boldog menyasszony. A vőlegény: a kereskedő, akivel a lakáshivatalban ismerkedett meg.

Azóta már a házasságkötés is megtörtént. A lakáshivatalban induló ismeretség, egy emelettel lejjebb, az anyakönyvvezetőnél ért a házasság révébe.

Belvárosi Mozi
Csütörtökön és pénteken utoljára
A dicsőség ára
A Diesel motorok feltalálójának küzdelmes élete. Főszereplők:
Paul Wegener és Willy Birgel
FRISS UFA HIRADÓ
3, 5, 7

KORZÓBAN
Ma folytatódik a szivet-lelket üditő kacagó est!
Csodarepülő
Egy félszeg kis figura kalandjai szárazon, vizen, levegőben

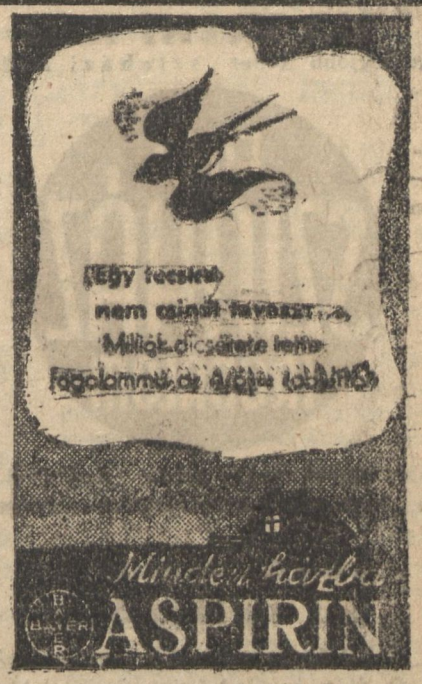

Szechenyi Mozi
Ma 3, 5, 7 órakor!
ÖRDÖGLOVAS
Pazar kiállitás, mesteri rendezés, fülbemászó muzsika, izgalom, bravurok, romantika, szerelem
Főszereplők:
Fényes Alice v. Benkő Gyula

MA JELENT MEG
a legjobb képes színházi hetilap

FILM SZÍNHÁZ IRODALOM

Okvetlenül vegye meg. Ára P 1.20

Sulyosan elitéltek két sertésdrágitót

(A Délmagyarország munkatársától) Két sertésdrágitó ügyét tárgyalta szerdán a törvényszéken dr. Bókay János uzsorabiró. Simon János Rokkanttelep 2. szám alatt lakó földmüves két sertést vett tavaly augusztusban a Mórahalmon lakó Börcsök testvérektől. A sertéseket szeptemberben tovább akarta adni Koza Mihály, Szőregi-út 24. szám alatt lakó gazdának. Természetesen keresni szeretett volna az üzleten, ezért a maximális ár tullépésével darabonként 500 pengőért kinálta az 52 kilós sertéseket. Koza Mihály csak látszólag ment bele az üzletbe és átadott Simonnak 60 pengő foglalót azzal, hogy a többi pénzt majd a lemérés után fizeti ki. A lemérés megtörténte után azonban csak maximális áron volt hajlandó átvenni a sertéseket. Simon viszont ezen az áron nem adta oda a disznókat, kocsijára tette és hazavitte. Koza feljelentésére indult meg az eljárás Simon ellen. Simon János a szerdai tárgyaláson azt állitotta, hogy azért adta maximális áron felül a sertéseke, mert hasasok voltak és a hasas kocának nincs maximálva az ára. Horváth István Vedres-utca 5. szám alatti lakos tanuvallomásában előadta, hogy Simon előzőleg neki kinálta fel a sertéseket 900 pengőért és ekkor kijelentette, hogy egyik sem hasas. Az uzsorabiró bünösnek mondotta ki Simon Jánost árdrágitás büntettében és 8 hónapi börtönre itélte. Az itélet nem jogerős.

A másik sertésdrágitási ügy vádlottja Borka Pál földeáki sertéskereskedő, a MASz körzeti megbizottja volt. Borkát folytatólagosan elkövetett árdrágitás büntettével vádolta az ügyészség, mert Földeákon tavaly szeptemberben három darab háromhónapos sertést 3 pengő 60 fillér maximális ár helyett 6 pengő 90 fillérért adott el. A folytatólagos árdrágitást ugy követte el, hogy tavaly decembertől január 31-ig a falubeli gazdáktól vásárolt sertések minden kilója után 90 fillér prémiumot fizetett ki és ezt az összeget átháritotta azokra, akiknek továbbadta a disznókat. Az uzsorabiró Borkára is 8 hónapi börtönbüntetést szabott ki, megvonta iparigazolványát és két évre eltiltotta a sertéskereskedéstől. Az itélet nem jogerős.

Délmagyarország telefonja 13-26

Magyarok nyomában a Jeges-tenger partján

Hell Miksa csillagász és Sajnovics János nyelvtudós emlékezete

A végtelen Jeges-tenger habjain uszik a hajónk. Elhagytuk már a csodás Nord-kapot, Európa északi fokát és valami különös némaság kiséri utunkat. Az égen hiába keressük a nálunk megszokott csillagokat, a nap fénye egy pillanatra sem engedi kigyulladni őket. Hajnalodik, mielőtt este lenne és a nap hideg fénye alig valamivel éjfél után már elárasztja a tenger habjait.

Három napig tartó ut végén fut be hajónk a Varanger-fjord bejáratánál fekvő Vardőbe. A jellegzetes északnorvég halászváros faházaival Hammerfestre emlékeztet. Rengeteg csónak és vitorlás áll a kikötőben. Éjszaka indulnak tengerre a halászrajok. A városka lakói örülnek az életnek, élvezik a napfényt, amelyet majd hosszu téli hónapokban nélkülözni lesznek kénytelenek.

Amit egy régi parókia mesél

Hajónk árut szállitott ide és hamarosan vissza is kell fordulnunk, Hammerfestbe. Sietnem kell, hogy utam tulajdonképenni célját megvalósithassam: Hell Miksa és Sajnovics János nyomait kutatom, a két kiváló csillagászét.

Végigmegyek a hosszu Festningsgadén, a városka szinte egyetlen utcáján. Az egyik sarki, földszintes házban lakott itt tarózkodása alatt Hell és Sajnovics. Hiába keresem az emléktáblát, nem jelöli semmi sem a házat, csak a szájhagyomány kegyelete őrzi a hires tudósok emlékét.

A Hvalengadeban, ahol valamikor a csillagászati obszervatóriumuk állott, most elemi iskola van, azonban itt sem jelzi emléktábla a hajdani két magyar lángelme munkásságát.

Innét a paplakba megyek. Kicsike ez a parókia! A régi könyveket ütjük fel és meghatottan nézem a megsárgult lapokat. Bizony 1769 óta sok idő telt el! A kedves lelkész segitségével hamar megtalálom Hell Miksa irását, amelyet az akkori lelkésznek, Christen Dealnak norvég nyelven irt bevezetése előz meg.

A bejegyzés magyarul igy hangzik:

»A nemes és nagytudományu császári asztromónia-professzor, Hell Miksa ur kivánságára, aki legkegyelmesebb urunk, királyunk VII. Keresztély költségén 1768 őszén ideküldetett, ugyanazon év október 11-én megérkezett, itt átteletett és addig tartózkodott, amig 1769 junius 3-án a Venus csillagnak a Nap előtt való elvonulását meg nem figyelte, a tőle származó bejegyzés itt van bevezetve, amelyhez ő azzal a kéréssel járult, hogy azt a hivatalbeli utódok, valahányszor uj anyakönyvet kezdenek, ujra bevezessék.«

Hell Miksa jegyzete egész oldalt foglal el, német nyelven, de latin betükkel. Hires csillagászati megfigyelését irja le benne, részletesen.

A két csillagász emléke még ma is él, nemcsak a lelkészlakban, de az egyszerü halásznép ajkán is.

Nézzük meg kissé közelebbről, ki is volt ez a két tudós?

A magyar származásu tudósok küzdelmes élete

Hell Miksa, korának egyik legismertebb tudósa, Selmecen született 1720 május 15-én. Atyja bányai gépmester volt. Iskoláit elvégezvén, a jezsuita-rendbe lépett és Budán, Egerben, majd Kolozsvárott működött mint csillagász. Nagyszombatban és Lőcsén tanárkodott is. Mária Terézia meghivására került 1755-ben a bécsi csillagvizsgáló intézetbe és mint e hires intézet igazgatója kapta az a nagy feladatot, hogy a Venus bolygónak a Nap előtt elvonulását tudományos szempontból megfigyelje. Minthogy azonban ez a jelenség csak a Sarkkörön belül volt megfigyelhető, Vardőrt jelölték meg e hires tudományos kisérlet helyéül.

Hell Miksa, rendtársával, a tordasi származásu Sajnovics Jánossal, Prágán, Lipcsén és Koppenhágán át érkezett az akkor Dániával egyesült Norvégia fővárosába. Magukkal vitték csillagászati müszereiket is. A dán király parancsára egy németül tudó diák csatlakozott hozzájuk mint tolmács. Tengeren utaztak Trondhjemből, Tromsö és Hammerfest érintésével Vardőbe. Szegényes körülmények között éltek a paplakban és igen sokat szenvedtek a hidegtől. Elkészitették közben az obszervatóriumot és várták a különös csillagászati jelenséget.

Aki először bizonyitotta be a finnek és magyarok rokonságát

Sajnovics naplójában részletesen leirja e napoknak történetét. Január és február hónapokban csontig ható hidegben várakoznak és csak a nagy cél tudatában tudták megőrizni nyugalmukat. Márciusban és áprilisban végre lassan világosodni kezdett és igy jutnak el junius 3-ik napjáig. Ezen a napon ujra kockán forgott az expedició sikere, mert a Nap állandóan felhők között bujkált. Este kilenc óra után végre eloszlottak a felhők és igy mégis sikerült megfigyelniök a Venus elvonulását a Nap korongja előtt. Öt percig tartott e csillagászati jelenség és ezalatt Vardő erődjének ágyui megszólaltak a két csillagász tiszteletére.

Mikor visszatértek Bécsbe, kiadták csillagászati megfigyelésüket. Ezt azonban a tudományos világ, féltékenységből, nem méltatta kellően, sőt többen meg is támadák. Csak jóval később szolgáltatott igazságot a csillagászati tudomány Hellnek és Sajnovicsnak.

Különösen érdekes Sajnovicsnak ez utja alkalmából tett egészen másirányu tudományos megállapitása. Vardőben sokat érintkezett lappokkal és finnekkel. Ezek beszédjének megfigyelése és tudományos vizsgálata alapján sok nyelvtani egyezést fedezett fel nyelvünkkel. Hires munkája, amely 1770-ben jelent meg, magyar és lapp néprokonságot bizonyitja. Jellemző megemliteni, hogy ezt a tudományos munkát is sok méltatlan támadás érte, de Sajnovics élete végéig kitartott a finn—magyar rokonság mellett. Felfedezését később azután mások is igazolták.

*

A zugó Jeges-tenger partján is magyarok nyomait fedeztem fel, itt is régi dicsőségről, két talpig férfi küzdelméről beszél a mult. Legendákban él nevük a vardői halásznép körében. Hell és Sajnovics emléke északon is örökké hirdeti a magyar faj, a magyar kultura örök értékét, sorsuk pedig a magyarság tragikumát, a magyar tudósok örök sorsát, akiket csak haláluk után ér el a késői, de annál teljesebb elismerés.

Dr. Heigl László.

Van TARTALÉKSZEMÜVEG
légótáskájában?
Rendeljen gyorsan OKULÁRIUM
Kellnernél, Kárász utca 3. 385

173 ingatlanvételi ajánlatot tárgyalt le a kisgyülés

(A Délmagyarország munkatársától) A törvényhatósági kisgyülés szerdán délután 4 órakor tartotta márciusi ülését dr. Tukats Sándor főispán elnöklésével. A városi intézmények részére 1944 második negyedében szükséges kenyér és zsemlye szállitását a kisgyülés Milotta János pékmesternek adta vállalatba. Milotta a kenyeret kilogramonként 52 fillérért, a zsemlyét darabonként 7 fillérért szállitja. A Füredi-utca rendezési munkálatait vitéz Balogh Sándornak adták vállalatba 11.050 pengőért. A Szent László-utca rendezési munkálatait ifj. Zsurkán Imre kövezőmester kapta 28.900 P vállalati összeggel.

Dr. Röth tanácsnok előadta, hogy a városi anyagraktár selejtezése során két, az első világháboru idejéből való gépet találtak, az egyik egy dagasztógép, a másik egy tésztaosztógép, mindkettőt a városi kenyérsütőüzemben használták annakidején. A gépeket a mérnöki hivatal kijavittatta és eladta 3700 pengőért Neumayer János sütőmesternek. A polgármester javaslatára a kisgyülés utólagos hozzájárulását adta a gépek eladásához.

Százhetvenhárom ingatlanvételi ajánlatot tárgyalt le ezután a kisgyülés. Amint ismeretes, az egyetemi épitkezések kisajátitása kapcsán a város felparcellázta gyálai nagyréti gazdaságának 417 holdját. Az egyholdas parcellák közül 260-nak az eladása már meg is történt. Ezek közül került most 173 jóváhagyás végett a kisgyülés elé. A kisgyülés együttesen mind a 173 ajánlatot megszavazta.

A városi Széchenyi-téri bérházban megürült üzlethelyiséget Tóbiás Lajos órásmesternek adta bérbe a kisgyülés, majd több haszonbérlet átruházási kérelem letárgyalása után a Buvár-tó halászati jogát két évvel meghosszabbitották Kittka József részére.

Több kisebb ügy letárgyalása után, miután a kisgyülés félóra alatt végzett tárgysorozatával, az ülés véget ért.

SZAK—Szabadkai Vasutas (UTC—Vekerletelep) vasárnapi mérkőzésének jegyei elővételi kedvezménnyel szombat este 6 óráig a **Délmagyarország jegyirodában**

Rendőrök harca egy vérengző részeggel

Budapest, március 29. Szerda hajnalban Siti Ferenc napszámos részegen tért haza Örömvölgy-utca 12. szám alatti lakására. A részeg ember nem tudni, mi okból, behatolt Héri József 52 éves őszeres lakásába, akinél mint albérlő lakott és az alvó őszerest és 64 éves feleségét egy vaslapáttal ütlegelni kezdte. A házaspárt néhány ütés után elboritotta a vér, igy menekültek az udvaron keresztül, a nyomukban mindenütt a dühöngő részeg, kezében a vértől pirosló lapáttal. A lakók ekkorára felébredtek és a házfelügyelővel együtt a szorongatott házaspár segitségére siettek. Siti ekkor a pincébe menekült és magára zárta az ajtót. Az idős házaspár közben a sok vérveszteségtől ájultan esett össze az udvaron. Ekkorára megérkezett a rendőrség. Két rendőr behatolt a pincébe, hogy megfékezze a dühöngő részeget, az azonban egyik kezében fahusánggal, másikban fejszével rohant rájuk. A rendőrök nem akartak kárt tenni benne, ezért visszavonultak és könnyfakasztó bombákat dobtak be a pincébe, hogy Sitit elkábitsák. A dühöngő részeg azonban nem kábult el, hanem kitört a pincéből és a rendőrökre támadt. Amikor a rendőrök látták, hogy nem boldogulnak vele, kénytelenek voltak fegyverüket használni és karabélyukból leadott néhány lövéssel leteritették. A rendőrök beavatkozása jogos volt, mert a dühöngő részeg lelövésével esetleg tömegvérengzést akadályoztak meg.

A viszonyok

Az aranyifju mindenkor dédelgetett tagja volt a társaságoknak. Szerették, a jövő igéretét látták benne, épp csak hogy építeni nem mertek rá. A családja igen nevezetes, de szegény. Néhány vénkisasszony nagynéni magától vonja el a falatot, hogy tanulmányaiban apróbb összegekkel segitse, mert a gyerek nem vonulhat vissza az emberektől, neki ott muszáj lennie mindenhol, hiszen olyan drága és szeretetreméltó!

— Csakis a családi élet az igazi — sóhajtotta a csurokon ifju aranyunk.

— Akkor miért nem nősül meg? — felelt rá valaki.

Erre egészen elborult az arca.

— Megtenném, jaj mennyire megtenném, de nem engedik a viszonyaim.

Öntudatos volt, szorgalmas, fel is vitte az Isten a dolgát. Olyan hivatalba jutott, ahol megbecsülik a tudást, alkalmat adnak az érvényesülésre s most már ő lephette meg a jó öreg tantikat figyelmességekkel.

A társasága még jobban szerette, adták volna kézről kézre, szép lányok vetettek rá sejtelmes pillantásokat és mondtak hétköznapi együgyüségeket olyan bugó rekedt hangon, mintha rádióénekesnőnek készülnének, ám hősünket hidegen hagyták a lángolások, mert csak asszonyok közt érezte jól magát.

Néha, pillanatra, ugy tetszett, hogy lángra kap a hajadon-soron, ment az ártatlan bűvölet, a káprázat után, de olyankor óvatosan közbelépett egy kirángatott szemöldökös asszony, magához intette gyermekutánzó mosolyával és olyan szenzációs mondanivalókkal traktálta, hogy a kisleány összecsuklott, mint a papirskatulya.

— Miért nem nősül meg? — hangzott fel megint körötte egy harcias amazon szava. Olyané, aki összeboronálási szenvedélyében nem tudta elviselni mások szabadságát.

Arra aztán az ifju megint sóhajtott, a tekintetét is lesütötte hozzá, ugy suttogta:

— Nem engedik a viszonyaim.

(—b)

SZINHÁZ

Egy boldog pesti nyár

A Fővárosi Operettszinház többszázas szériát futott revüjét hozta szinre szerdán este a szintársulat. A milléniumi idők boldog, békés hangulatát idéző darab sajátos bája a régi, már-már elfeledett s hajdan páratlanul népszerü kuplék, sanzonok — ma ugy mondanánk — slágerszámok feleelevenitésében; ugyanakkor a korhü ruhák, táncok és viccek felujitásában van. Éppen emiatt a bübájosan groteszk korszerüség miatt tetszett nekünk annakidején ez a revüoperett a Fővárosi Operettszinházban. Sajnos, ezt a korszerü levegőt — nehéz időket élünk, nem csoda hát — nem sikerült sem a diszletek, sem a ruhák egyöntetüségében érzékeltetni, azonban a muzsika igy is megejtette a lelkeket és három órán át egy boldog békebeli nyár káprázatába ringatta.

A népes szereplőgárda élén P. Radnóthy Éva vérbeli és — békebeli primadonna volt. Honthy Hanna szerepében elragadóan játszotta a huszár fiát és korát titkoló orfeumcsillagot és tiszta, csengő hangon, igen jó diszpozicióban énekelt. Kedvesen és jóizü humorral mókázott Harczos Irén Turay Ida szerepében. A falusi fruska figurája ugyan nem fedte egyéniségét, de nagy rutinja keresztül segitette ezen a nehézségen. Fesztoráczy Kató nem volt az a tavaszi frissességü, bimbózó ifju leány, akit Budapesten Csikós Rózsi megszemélyesitett, inkább kamaszos csitrit játszott, de azért ügyesen és rokonszenvesen. Völcsey Rózsi igazgatónője és Donáth Kató groteszk tanárnője szolgálta a nevettetést. A férfiak közül kitünt Haller Sándor férfias és kellemes apa-bonviván figurája, id. Máthé László, aki Csortos szerepét igen finoman formálta meg és Varga D. József, aki kedves, eleven naturbursnak bizonyult. Mulatságosan karikirozott Papp István Latabár Árpád szerepében s dicséretére válik, hogy nem utánozta Latyit. Vitéz Márton Sándor kissé harsány gazda-figurája is tetszéssel találkozott, de igyekeztek a többiek is a több mint harminc tagu szereplőgárda valamennyi szinésze.

A gördülékeny és helyes beállitásu előadás rendezői munkáját Both Béla látta el, a zenekart pedig Paulusz Elemér igen ügyesen és stilusosan vezényelte. (cs. p.)

—oOo—

A szinházi iroda közleményei

Vajay Erzsi játsza mától kezdve az Egy boldog pesti nyár szubrett szerepét. Ma este A- és B-bérletben, holnap este tisztviselői bérletben, szombaton és hétfőn este pedig bérletszünetben kerül szinre az Egy boldog pesti nyár. A mulatságos, sok, fülbemászó zeneszámmal füszerezett operett a felsorolt estéken, mindenkor fél 6 órai kezdettel kerül szinre. Radnóthy Éva, Fesztoráczy Kató, Donáth Kató és Völcsey Rózsi mellett ma és a következő napokon uj női főszereplő lép be az operettegyüttesbe: Vajay Erzsi, aki Harczos Irén szerepét veszi át már a mai előadáson.

Szombaton délután 2 órakor ifjusági előadásban játsza a szinház Jókai—Strauss operettjét, a Cigánybárót.

Vasárnap délután 2 órakor kezdődik az Egy boldog pesti nyár első délutáni előadása.

Rádióközvetités: vasárnap este: A Cigánybárót vasárnap este közvetiti a szegedi szinházból a magyar rádió. A bemutató szereposztásában szinre kerülő nagysikerü operett T. Török Emil vezényletével, dr. Dalnoky Viktor rendezésében a közvetités miatt kivételesen fél 7 órai kezdettel kerül szinre.

Kedden este munkaszünet: Bolero.

HIREK

Szegedi utmutató

A Somogyi-könyvtárban vasárnap és ünnepnap kivételével könyvtárszolgálat.

Az egyetemi könyvtárban vasárnap és ünnepnap kivételével könyvtárszolgálat.

A városi muzeum egész évben nyitva.

Szolgálatos gyógyszertárak: Takács István Klauzál-tér 3, Keresztesy Petőfi Sándor-sugárut 41b, Selmeczi Béla Somogyi-telep IX. u. 489. (A Somogyitelepi gyógyszertár vasárnap és ünnepnap délelőtt 10-től zárva.), Török Márton Csongrádi-sugárut 14.

Városi Szinház: Egy boldog pesti nyár.

Mozik müsora: Belvárosi Mozi: A diesőség ára, Széchenyi Mozi: Ördöglovas.

—oOo—

AZ ELSÖTÉTITÉS KEZDETE ESTE NYOLC ÓRAKOR, VÉGE REGGEL NÉGY ÓRAKOR.

—oOo—

— A telefonrendelethez a fajvédelmi törvény az irányadó. Közölte tegnap a Délmagyarország, hogy a zsidó távbeszélő előfizetők három napon belül kötelesek adatbeszolgáltatásra. A Hivatalos Lap ma ideérkező száma közli, hogy a rendelet végrehajtásában az 1941. évi XV. tc., az ugynevezett fajvédelmi törvény irányadó.

— Szabadegyetemi előadás. A Horthy Miklós-Tudományegyetem Barátainak Egyesülete ma, csütörtökön délután 5 órakor az egyetem aulájában szabadegyetemi előadást tart. Előadó dr. Máthé Elek kiskunhalasi református lelkész, egyetemi magántanár lesz, aki »Legnagyobb nemzeti kisebbségünk, az amerikai magyarság« cimmel fog előadást tartani. Az ülésen dr. Halasy-Nagy József egyetemi tanár elnökül. Belépés dijtalan.

— A balatonfüredi orvoshét előadói. Budapesti és vidéki egyetemek tanárai, kiváló szakférfiak, orvostudósok tartanak előadásokat a május 8-án kezdődő 20-ik balatonfüredi orvoshéten. A 18 előadó névsora: Baky Lajos, Burger Károly, Barla Szabó József, Boros József, Donhoffer Szilárd, Fornet Béla, Kováts Ferenc, Móritz Dénes, Molnár István, Matolay György, gróf Karkovits Ferenc, Moll Károly, Németh László, Novák Ernő, Schmidt Ferenc, Tátrallyay (Wein) Zoltán, Veress Miklós, Zárday Imre. Orvosi résztvevők jelentkezhetnek a balatonfüredi fürdőkormányzóságnál.

— Temetés. Beck Izidor aszfaltozó vállalkozó temetése a cinteremből 30-án délután 3 órakor. 389

— Elitélt árdrágitók. Farkas Ferencné született Kardos Etel kiskunmajsai lakos tavaly december 11-én 6 és félkiló fejeskáposztát adott el a piacon 30 filléres kilónkinti ár helyett 2 pengőért. Az uzsorabiróság bünösnek mondotta ki árdrágitás vétségében és 100 pengő pénzbüntetésre itélte. Az itélet jogerős. — Bittó Andrásné született Menyhárt Julianna 54 éves szegedi asszony tavaly novemberben kelkáposztát drágitott, 70 fillérért adta fejenkint. Az uzsorabiróság 200 pengő pénzbüntetésre itélte. Az itélet jogerős.

Elárvult egy ladik a Tisza hátán...

76 éves volt Benkő Pista bátyánk, a régi szegedi kishalász, aki most itthagyta a Tiszát, a part füzes erdőket és fekete öreg ladikját ott a tápéi parton. Kék szeme mosolygott az emberekre, a hangjában az igazi szivjóság csendült, tele volt az a töpöti emberke a legnemesebb szeretettel ég és földiek iránt. Két évtizede ahogy özveggyé lett, a ladikjában volt az otthona, vasárnaponkint nézett csak vissza a régi otthonba, oda az etelkasori kis házba. Ilyenkor végigsimogatta tekintetével a küszöbtől a sublótig azokat a kedves tárgyakat, amelyek még az ő asszonyát szolgálták. Jó asszony volt a gyerekeik anyja, olyan tisztán, gondosan nevelte az ő apróságait, hogy a kicsi Jóska még érettségit is tett. Érdemes volt értük kötni a háiót, huzni a kecét, amikor még jegeshideg a viz és turni a földet féreg után az égető nap hevében. Most már egészen ott élt a vizháton, messzibe látó tekintettel nézte a vizet, a partot, ismerte minden csobbanásának titkát, tudta azt is, mit énekelnek hajnalban a madarak a fák közt. Virradatkor, amikor a sötétséget elüzi a felkelő nap fénye, akkor kezdődött az ő világa. A varsát, a véghorgot felszedni a vizből akkor indult el a »fok« mellől, ahol éjszakai tanyára védelmet adott az öböl. Aztán a halászbárkában lehozta a városhoz, a nagy hid mellé a harcsát, meg a süllőt, annyi fáradságos küzdelme eredményét, itt van emberek, jó emberek, vegyétek, tinektek hoztam. 70 esztendeig volt Pista bácsi vizenjáró ember, ott kezdte még édesapja mellett és most hirtelen váratlan itthagyta ezt az ő világát. A régi Szegednek egy kedves szinfoltjával lettünk szegényebbek és amikor elárvult öreg ladikját gazdátlanul verik a kóbor hullámok, a Pista bácsi utját követő lélekharang szavába a mi lelkünk is belekondul. Az a könnycsepp, amit utána hullatunk, azért csepp, amit utána hullatunk, az ő lelkében élő, boldog, mosolygós, tiszta világért is csordult.

—oOo—

— Egyhónapi fogházra itélték a télikabáttolvaj béreslegényt. Jelentette a Délmagyarország, hogy Sánta Antal béreslegény munkaadójától, Peták Józseftől ellopott egy télikabátot, amelyet a gazda használatra adott át neki. Sánta Antalt szerdán délelőtt vonta felelősségre a törvényszéken vitéz dr. Hárs László büntető egyesbiró és a tolvaj bérest egyhónapi fogházra itélte. Az itélet jogerős.

SPORT

A Szeged és az UTC egymás ellen tartják mai edzésüket

A SzAK ujszegedi sporttelepe nagy és nehéz mérkőzések szinhelye lesz vasárnap. Itt fog eldőlni a bajnokság kérdése a SzVAK és a Szeged között. Mindenesetre a Szeged AK-nak teljes erőbedobással kell játszania az első perctől az utolsóig, hogy ezt a fontos mérkőzést megnyerje. Ugyanez áll az UTC-re is.

A SzAK-pálya vasárnapi pontos programja a következő: Délután 3 órakor a Szeged AK—SzVAK, játékvezető: Énekes. Előtte 1 órakor UTC—Wekerletelepi SC, játékvezető: Firányi. Az NB II. mérkőzések előtt délelőtt fél 12 órakor játszák a Szeged II.—Mindszenti LE I. osztályu amatőrbajnoki mérkőzést, előtte fél 10-kor pedig a SzAK ifi.—SzFIE ifi. ifjusági bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra.

A vasárnapi döntőjellegü mérkőzést előreláthatólag zsufolt nézőtér nézi meg és ezért ajánlatos a jegyeket elővételben megvenni a Délmagyarország jegyirodájában.

Ma délután 3 órakor a Szeged AK az UTC-val tart edzőmérkőzést a SzAK-pályán. A vasárnapi nagy mérkőzésekre való tekintettel a füves pályán tartják ma edzésüket a csapatok. Mindkét csapat legerősebb összeállításban fog játszani. A Szegednél valószinüleg Baróti lesz a középfedezet, mivel Dóra ujverbászi sérülését addig aligha heveri ki, Kovács pedig jobbfedezet. A csatársorban csak akkor lesz változás, ha Gaáz nem játszhat. Helyettese valószinüleg Szőcs lesz.

A Szeged AK sportbizottsága csütörtökön este fél 8 órakor tartja ülését a Baross-étterem különhelyiségében. Ez alkalommal állitják össze a vasárnapi csapatot.

—oOo—

× **A SzTVSE vasárnap délelőtt tartotta házi mezei futóversenyet.** A küzdelem kiváló eredményeket hozott, úgy hogy a Tisza futói bizalommal nézhetnek a vasárnapi déli kerületi mezei futóversenyek elé. A felnőtt versenyt Ottruba Antal nyerte, akinek eredménye országos szempontból is figyelemre méltó. Felnőtt eredmények: 1. Ottruba 12:16, 2. Kocsmár 12:27, 3. Szécsi 12:32. Táv: körülbelül 4000 méter. Az ifjuságiak is jó eredményt értek el a 2500 méteres távon. Nagy küzdelem alakult ki Széler és Murányi között. Eredmények: 1. Murányi 8:27, 2. Széler 8:29, 3. Nacsa 8:35. A nőknél a verseny nem hozott nagy küzdelmet. Eredményeik: 1. Kakuszi 4:20, 2. Juhász 4:23, 3. Csillag 4:30. Távolság körülbelül 1100 méter.

× **Április 2-án rendezi meg a Tisza a déli kerületi felnőtt és ifjusági futóversenyt.** Vasárnap délelőtt kerül lefutásra a lóversenytéren a déli kerületi mezei futóbajnokság. A versenyen résztvesznek a szabadkai, békéscsabai, orosházi, szarvasi, ujvidéki, ceglédi és a szegedi versenyzők. Ugyancsak vasárnap kerül lefutásra a TFSK rendezésében a déli kerületi női mezei futóbajnokság is. A versenyre nagyszámu nevezés érkezett.

× **Vasárnap rendezik meg Szeged tornászbajnoki versenyét.** A SzEAC és a TFSK rendezésében a mult vasárnapra hirdették Szeged tornászbajroki versenyének megrendezését. A versenyt közbejött akadályok miatt elhalasztották és április 2-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel rendezik meg a tanárképző főiskola tornatermében. A versenyen csak a SzEAC és a TFSK férfi és női versenyzői vesznek részt.

× **Április 4-én vagy 5-én játszák le a NAC—Tisza mérkőzést.** Az MLSz-ben megállapitották a vasárnapról elmaradt NB I. bajnoki mérkőzések időpontját. A Nagyvárad—Tisza mérkőzés időpontja április 4 vagy 5, kedd vagy szerda. A Tisza Diósgyőrből utazna Nagyváradra, a NAC pedig Debrecenből térne haza, tehát egyik csapat sem élvezi a nemutazás előnyeit. A Vasas—Kolozsvár meccset április 10-re, a Debrecen—Ujvidéket április 23-ra, a Debrecen—Kispestet április 10, vagy 12-re tüzték ki.

Váradi kölcsönkönyvtár-ban Bathyány-utca 4.
a kiváló hazai és külföldi irók legujabb munkái olvashatók. Naponta csere. Folyóiratok, uj és régi példányok, képes levelezőlapok nagy választékban. 136

RÁDIÓ

Csütörtök, március 30.

Budapest I. 6: Üzen az otthon. 6.25: Ébresztő, torna, 6.45: Reggeli zene: 7: Hirek. 8: Hirek idegen nyelveken. 8.35: Zenekari muzsika. 10: Hirek. 10.15: A rádiózenekar. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 11.15: A folyamőrök fuvószenekara. 11.40: Székely várak legendái. Előadás. 12: Harangszó, Himnusz. Utána: Magyar Revütánczenekar. 12.40: Hirek. 13.20: Vizállásjelentés. 13.30: Honvédeink üzennek. 14: Szalonzenekar. 14.30: Hirek. 15: Szórakoztató muzsika. 16: Enyves kezek. Előadás. 16.20: Harmonikaegyüttes. 16.45: Hirek. 17: A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. 17.25: Halkan. Fehér István müvei. 18.25: Az idő sodrában. Előadás. 18.40: Az első. Szinjáték. 19 óra 25: Hirek. 20.15: Ifju magyar anyák védelme. Közvetités. 20.35: Magyar zeneszerzők félórája. 21.05: Vitézi élet az Alföldön. Közvetités. 21.20: Magyar nóták. 21.40: Hirek, lóversenyeredmények. 22.10: Hirek idegen nyelveken. 22.40: Két szimfónia. 23.45: Hirek.

Budapest II. Hirek idegen nyelveken. 19: Francia nyelvoktatás. 19.30: Nagy mesterek — kis müvek. 20.30: Énekkari müvek. 20.55: Gyulai Lajos gróf erdélyi emlékiratai. Előadás. 21 óra 15: Roósz Emil szalonegyüttese. 22: Cigányzenekar. 22.40: Hirek.

TŐZSDE

Budapesti értéktőzsdezárlat. Élénkebb forgalom, gyengébb irányzat jellemezte az értéktőzsdét. Kezdetben a részvénypiac csaknem minden értékcsoportjában a kinálat volt tulsulyban és az árfolyamok tovább gyengültek. A tőzsdeidő második felében a kereslet megjavult. Magyar Bank 91.—, Pesti Hazai 168.75, Hitelbank 127.—, Jutaipar 69.—.

Zürichi devizazárlat. Páris 6.28 London 17.36, Newyork 430.—, Brüszszel 69.25, Madrid 39.75, Amszterdam 229.37.5, Berlin 172.55, Szófia 5.37.5, Bukarest 2.37.5.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai: Szlovák korona 11.45—11.75, lira —.—, svájci frank 70.60—80.60, svéd korona 71.70—82.70.

Budapesti terménytőzsdezárlat. Csekély forgalom mellett az árak változatlanok.

Közellátási közlemények

Tejkiosztás

A március 30-iki tejjegyekre március 30-án; A-jegyre 5, a B-jegyre pedig 3 deciliter tejet kötelesek kiszolgáltatni a kereskedők.

Ne vegyen
és ne adja el háztelkét, házát, szőlő vagy szántó tanyásbirtokát, mielőtt fel nem becsültetti vagy ajánlatot nem kér Mézerné F. M. irodától, Kulturpalotánál.
Háztelek 100 n. öl Rókuson 20.000 P, Alsóvároson 160 n öl, köves utcán 20.000 P — Adómentes családi ház 2 szobás Ujszegeden 35 000 P — Családi ház 4 szobás, komfortos, nagy kerttel, köves utcán, Ujszegeden 100.000 P —370 n. öl gyümölcsös 1 szobás házzal 8000 P — 800 n. öl gyümölcsös bérföld Ujszegeden 14.000 P — Kis családi ház Felsővároson 20.000 P, magasföldszintes ház — 2 szobás, kertes, Alsóvároson, hidász laktanyánál 40.000 P — Sarokház 1x2, 3x1 szobás lakás és kerttel, Alsóvároson, köves utcán 65.000 P — Adómentes ház 2 lakással Felsővároson ,köves utcán 65.000 P — Sarokház ,füszerüzlet és 2 lakással, Alsóvároson köves utcán 45.000 P — Sarokház, magasföldszintes, jókarban 2x2, 3x1 szobás lakással, Felsővároson 55.000 P — Uri családi ház, 4 szobás, komfortos, adómentes 100.000 P — Adómentes, üzletes sarokbérház 1x3, 3x2 szobás lakással 120.000 P — Adómentes emeletes ház 3 és 4 szobás, komfortos lakással 200.000 P Sarokbérház belvárosi 2, 3, 4 szobás komfortos lakásokkal 250.000 P — Eladó szőlő, gyümölcsös, szántó tanyás birtokok: 2 hold szőlő, gyümölcsös tanyával Alsótanyán 30.000 P — 1 hold gyümölcsös, 4 szobás villával vasut közelében 45.000 P — 1 hold szántóföld felsővárosi feketén, Klárafalván, holdankint 10—12.000 P — 7 katasztrális prima szántóföld herével, a kübeki műutnál 70.000 pengő. — 12 kat. szántóföld szőregi határ, vasuttól 2 km-re, holdja 5000 P — 28 kat. szántóföld bevetve, feles terméssel 150 ezer P — 30 kat. holdas szántó tanyával deszki határban 130.000 P — 52 kat. holdas szántóföld szőregi határban 220.000 P — 90 kat. szánto és legelő szőregi határban 360.000 P — Rókuson 1 szobás ház, istállóval 500 n. öles kerttel 18.000 P — Felsővároson uj ház, 2 szobás lakás és 800 n. öl gyümölcsössel 80.000 P — Adómentes két emeletes bérház 6 komf. lakásokkal 500.000 P Békés m. egyik gazdag községében, főuton és piacnál, szép kocsma-üzletes ház havi 5000 P forg. vendégszoba, kaszinó, nagy kerttel 80 000 P. — Klárafalván 2 szobás ház, 1 holdas kerttel 20.000 P, másik egyszobás ház, félholdas kerttel 12.000 P. — 2 kat. holdas prima szántó zombori határban 12.000 pengő.
ALKALMI VÉTELEK!
Mézerné
F. M. irodában, Horthy M. u. 2. Kulturpalotánál

Bútorozott szoba
6 hónapos gyermekemmel azonnalra keresek BUTOROZOTT SZOBÁT konyhahasználattal Nyugodt otthon jeligére. 383

Lépcsőházi bútorozott szoba azonnal kiadó. Tudakozódni lehet 7 és 8 óra között, este 7-től Korona u. 15, 4-es lépcsőház, 1. ajtó.

BUTOROZOTT KIS SZOBA fürdőszoba használattal csendes lakónak kiadó. Jelige: »Belváros 8«.

Szerény kicsi bútorozott szoba kiadó. Bocskay u. 4.

Foglalkozás
Gépirásban, pénztárkezelésben jártas, jó referenciákkal rendelkező leány nagyobb üzemnél állandó alkalmazásra felvétetik. Ajánlkozás «Információ» jeligére a kiadóba

Bentlakó nőtlen kocsis felvétetik. Polgár u. 9.

Öt gimnáziumot végzett fiu fogtechnikus, optikus, vagy könyvkereskedő tanulónak elmenne. Értesitést: — 49-39 telefonon.

Irodai munkákban jártas perfekt gyors- és gépiróno délutáni 2—3 órás elfoglaltságra elhelyezkedne. «Pontos» jeligére kiadóban.

Paprikacsomagoló-LEÁNYOKAT felveszek 14—18-ig. Jelentkezés reggel 8-kor Valéria-tér 10, Paprikakaraktár. 390

Mindenesnek elmennék bentlakással. Árva utca 4 sz.

FIÓKEZELŐNŐT 4 polgárival FELVESZ Tejüzem. Aradi u. 5. Jelentkezés d. u. 3-tól.

Borbélysegédet felveszek azonnalra. Sztojkoneszku, Oroszlán u. 5. sz.

Házmester, akinek felesége háztulajdonosnál háztartási munkát végezne, IV. 15. vagy V. 1-re felvétetik. Lakást és fizetést kap. Háztulajdonos, Szent Mihály u. 7.

Egészséges fiatal lányt 2 éves gyermek mellé felveszek. Lövingerné, Polgár u. 20.

Kifutófiut felvesz Bakos Károly cukorkanagykereskedő, Kossuth L. sugárut 21.

ADÁS-VÉTEL
Használt BŐRRETIKÜLŐKET és BŐRÖNDÖKET minden mennyiségben veszek RACZ cipőszalon, Kölcsey utca 7 sz. Telefon 27-19 311

Használt tintás, kékitős, sósborszeszes, és gyógyszeres üveget — minden nagyságban veszünk. Hungária, Tömörkény u. 8.

Egy jóforgalmu kovácsmühely berendezéssel és anyaggal betegség miatt eladó, vagy bérbe kiadó. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

Vidéken hosszu Bösendorfer hangversenyzongora eladó. Érdeklődni Vásárhelyi sugárut 2, portás.

Négykerekü és kétkerekü kézikocsik eladók. Méret után rendelést vállalunk. Délibáb u. 82. sz.

Megbizásból eladó — nyersszinü tiszta gyapju fonál. Megtekinthető Károlyi u. 4. Kézimunkaüzlet.

Rádiót, nagyobb márkás készüléket keresek azonnali megvételre. — Werling Vilma, Felhő u. 6.

Néprádió eladó
Tisza Lajos körut 91. földszint 1.

Békebeli anyagból uj, női selyempizsama eladó. Bajza u. 8, II. em. 3.

KÜLÖNFÉLÉK

Elveszett a Rákóczi utca és Szent Ferenc utca között két kiszabott kabát ujja, béléssel. — Kérem a becsületes megtalálót adja le Rádin Dénes, Rákóczi 8 sz., nagy jutalomba részesül.

PINCÉT BÉRELNÉK «Nagyobb pince» jeligére a kiadóhivatalba.

Rádióm átcserélném — 3+1-nél nagyobbra, ráfizetek. Berzsenyi u. 1a. III. 12.

A DÉLMAGYARORSZÁG telefonszáma **13—06**

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: Szerey Géza
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szeged, Aradi-utca 8. Éjszakai szerkesztőség: Kálvária-utca 14. Tel. (szerkesztőség, kiadóhivatal, nyomda): 13-06
Nyomatott ABLAKA GYÖRGY körforgógépen Szeged, Kálvária utca 14.
Felelős üzemvezető: Ablaka István.